NORAKSTS
Lieta Nr.A42568006
143/AA43-1812-09/7

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 22.maijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja Ļ.Kušnire,
tiesneši L.Slica un M.Vīgants,

piedaloties cietušajam *I.G.* un atbildētājas Valsts policijas Balvu rajona policijas pārvaldes pārstāvim Modrim Zaķim,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *H.K.* pieteikumu par Balvu rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja priekšnieka 2006.gada 13.novembra lēmuma Nr.011PA000398 atcelšanu, sakarā ar *H.K.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 7.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 14.oktobrī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PA000398. Protokolā konstatēts, ka *H.K.* (turpmāk arī – pieteicējs), automašīnas Opel Omega ar */reģistrācijas numurs/*, vadītājs, 2006.gada 14.oktobrī plkst.14.20 ceļa Gulbene – Balvi 26.kilometrā, nepārliecinājās par to, vai netiek traucēti citi satiksmes dalībnieki un satiksmes drošība, veica apgriešanās manevru braukšanai pretējā virzienā. *H.K.* radītās avārijas situācijas rezultātā automašīna Mishubishi Pajero ar */reģistrācijas numurs/*, kuru vadīja *I.G.*, nobrauca no ceļa braucamās daļas. Pēc ceļu satiksmes negadījuma *H.K.*, pārkāpjot noteikto kārtību, no negadījuma vietas aizbrauca. *H.K.* pārkāpums protokolā kvalificēts saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.^{16}panta piekto daļu.

2006.gada 17.oktobrī Balvu rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 3.nodaļas priekšnieks pieņēma lēmumu Nr.011/PA 000398, kurā konstatēts, ka pieteicējs ir pārkāpis Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.571) 50. un 70.punkta prasības, par ko atbildība paredzēta LAPK 149.^{16}panta piektajā daļā. Pieteicējs sodīts ar naudas sodu 100 latu apmērā.

Ar Balvu rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja (turpmāk – atbildētājs) priekšnieka 2006.gada 13.novembra lēmumu Nr.011PA000398 (turpmāk – Lēmums) Balvu rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 3.nodaļas priekšnieka 2006.gada 17.oktobra lēmums Nr.011/PA 000398 atstāts negrozīts.

[2] 2006.gada 1.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikumā norādīts tālāk minētais.

[2.1] Pieteicējs norāda, ka lietā nav konstatēts, ka starp abām automašīnām būtu notikusi sadursme. Nav arī cietuši cilvēki. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka būtu noticis ceļu satiksmes negadījums, kurā iesaistīta vairāk nekā viena automašīna – Mitsubishi Pajero.

[2.2] Atbildētājs, pieņemot Lēmumu, nav ņēmis vērā Noteikumu Nr.571 54.punktā noteikto.

[2.3] Pieteicējs uzskata, ka atbildētāja nav pilnīgi un objektīvi veikusi visu pierādījumu pārbaudi, proti, nav ņēmusi vērā apskates protokolā norādīto. Lēmumā norādīts apstāklis, ka ir konstatēta cēloņsakarība starp pieteicēja darbību un sekām. Lēmumā nav norādīts, saskaņā ar kādiem pierādījumiem atbildētāja nonākusi pie šāda secinājuma.

[2.4] Kā redzams satiksmes organizācijas būvlaukuma plānā ceļu satiksmes negadījuma vietai – laikā no 2006.gada 1.jūnija līdz 2006.gada 18.oktobrim pirms ceļu satiksmes negadījuma vietas ir uzstādīta ceļu satiksmes zīme, kas ierobežo braukšanas ātrumu līdz 50 kilometriem stundā (km/h). *I.G.* savā paskaidrojumā norādījis, ka viņa braukšanas ātrums pirms ceļu satiksmes negadījuma bija 85 km/h, kas krietni pārsniedz atļauto.

Pieteicējs norāda, ka atbildētājs nav ņēmis vērā šos pieteicēja iesniegtos pierādījumus un nav devusi tiem novērtējumu.

[2.5] Atbildētājs nav pilnībā savācis visus nepieciešamos pierādījumus, to apstiprina apskates protokolā norādītais, ka notikuma vietas apskate veikta 2006.gada 14.oktobrī no plkst.14.53. līdz 16.00. Tanī pat laikā, 2006.gada 14.oktobrī Balvu policijas pārvaldes telpās plkst.15.41 un 15.58 pieteicējam tika veikts alkohola analīzes tests. Un vienlaikus arī attiecīgi plkst.15.45 un 15.50 pieteicējam sastādīti divi dažādi administratīvo pārkāpumu protokoli.

[2.6] Lēmumā kā atbildību mīkstinošs apstāklis konstatēts, ka pieteicējs vaļsirdīgi nožēlojis izdarīto. Pieteicējs norāda, ka šis apstāklis papildus apliecina to, ka Lēmums administratīvā pārkāpuma lietā pieņemts pilnībā neiedziļinoties un nepārbaudot visus lietas apstākļus, jo gan savā paskaidrojumā pie administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas, gan vēlākā paskaidrojumā un iesniegumā augstākai amatpersonai pieteicējs norādījis, ka sevi par vainīgu neatzīst.

[3] Atbildētājs lietā sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumā ietverto prasījumu neatzīst, paskaidrojot turpmāk minēto.

[3.1] Savā pirmatnēji sniegtajā paskaidrojumā pieteicējs norāda, ka automašīnu redzēja savlaicīgi, kā arī to faktu, ka viņš uzsāka braukšanu nepārliecinoties par to, vai ar šo manevru netiks traucēta tuvojošās automašīnas kustība. Tāpat pieteicējs šajos paskaidrojumos norādīja, ka pieteicējs nebijis skarts avārijā, viņam neesot bijis laika un tāpēc aizbraucis prom.

[3.2] Atbildētāja papildus pierādījumi administratīvās lietvedības materiāliem pievienoti 2006.gada 18.decembrī pēc *I.G.* paskaidrojuma sniegšanas, kurā viņš norāda, ka sadursme viņa vadītajai automašīnai Mitsubishi Pajero ar pieteicēja vadīto automašīnu 2006.gada 14.oktobrī iespējams ir bijusi, lai gan pirmsākumā sniegtajā paskaidrojumā to netika minējis. Tāpēc jaunākais inspektors šo faktu, iespējams, neievēroja.

Pārbaudot minēto faktu, pieaicināts tika arī speciālists un veikta automašīnas Opel Omega apskate. Sadursmes pēdas tika konstatētas stāvlaukumā un fiksētas fototabulā. Uz pieteicēja vadītās automašīnas kreisās puses aizmugures spārna taisnas 21 centimetru garas svītras, piecu centimetru augstumā no aizmugures pampera augšējās malas un pusapaļas formas veidā ar zaļas krāsas svītriņām uz pelēkās krāsas noberzuma vietās. Minētais fakts pilnībā apliecina par ceļu satiksmes negadījuma esamību.

[3.3] Atbildētāja norāda, ka apskates protokolā PK Nr.350602 ieviesusies tehniska rakstura kļūda saistībā ar laika fiksācijas ierakstiem, jo protokola pabeigšana notika Balvu rajona policijas pārvaldes telpās, taču šis fakts nevar būt par pamatu ceļu satiksmes negadījuma esamības apstrīdēšanai.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 7.janvāra spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedumā norādīts turpmāk minētais.

[4.1] Tiesa konstatēja, ka lietā pastāv strīds, vai 2006.gada 14.oktobrī administratīvajā protokolā Nr.PA000398 norādītājā vietā un laikā ir noticis ceļu satiksmes negadījums un vai pieteicējam bija pienākums palikt negadījuma vietā.

Tiesa vērtējusi, vai konkrētajā lietā ir noticis ceļu satiksmes negadījums, atbilstoši Noteikumu Nr.571 1.12.punktā noteiktajam. Pārbaudot lietas materiālus, tiesa konstatējusi, ka 2006.gada 14.oktobrī sastādītajā apskates protokolā Nr.350602 9.punktā norādīts, ka cietušā automašīnai Mitsubishi Pajero ir nodarīti bojājumi un pieteicējs savā paskaidrojumā nenoliedz, ka, iespējams, cietušā automašīnai tika nodarīti bojājumi. Tādējādi tiesas ieskatā cietušā automašīnai ir bijis nodarīts bojājums, tātad ir noticis ceļu satiksmes negadījums.

[4.2] Tiesa vērtējusi, vai konkrētā ceļu satiksmes negadījuma apstākļi bija tādi, ka pieteicējam bija pienākums palikt ceļu satiksmes negadījuma vietā.

Tiesa vērtējusi, vai cietušā automašīnai minētā ceļu satiksmes negadījuma rezultātā bija radušies bojājumi, kuru dēļ tas nevar vai tam ir aizliegts braukt, jo par pārējiem Noteikumu Nr.571 50.punktā minētajiem apstākļiem nepastāv strīds, ka tie nebija iestājušies.

Tiesa jau iepriekš konstatēja, ka 2006.gada 14.oktobrī sastādītajā apskates protokolā Nr.350602 par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kuru rezultātā ir noticis ceļu satiksmes negadījums, 9.punktā norādīts, ka cietušā automašīna Mitsubishi Pajero nodarīti bojājumi. Neskatoties uz apskates protokolā konstatēto, cietušās automašīnas īpašnieka un atbildētāja paskaidrojumiem par automašīnas tehnisko stāvokli pēc negadījuma, tiesa uzskatījusi, ka šīs lietas apstākļos ir iespējams lemt arī nenoskaidrojot, vai ceļu satiksmes negadījuma rezultātā cietušā automašīnai bija radušies bojājumi, kuru dēļ tā nevarēja vai tai bija aizliegts braukt. Tiesas ieskatā tas, ka pieteicējs pēc negadījuma bija izkāpis no automašīnas un apskatījis notikuma vietu, nozīmēja to, ka pieteicējs apzinājās, ka ir noticis ceļu satiksmes negadījums un šādos apstākļos viņam bija jāapzinās iespēja, ka cietušajam automobilim var būt radušies bojājumi, kuru dēļ tas nevar vai tam aizliegts braukt. Tādējādi fakts, vai automašīnai ir radušies bojājumi, kuru dēļ tā nevar vai tai ir aizliegts braukt, ir būtisks negadījuma apstāklis, kurš pieteicējam bija jānoskaidro un par kura neesamību ir jāpanāk vienošanās ar cietušo, lai varētu atstāt negadījuma vietu.

[4.3] Pieteicējs apgalvo, ka nav notikusi transportlīdzekļu sadursme, tādējādi viņa darbībām ir piemērojams Noteikumu Nr.571 54.punkts.

Lietā pastāv strīds, vai ir notikusi sadursme starp pieteicēja un cietušā automobili. Tiesa izvērtēja apskates protokolā konstatēto, kā arī to, ka pieteicēja transportlīdzekļa fotografēšana tika veikta 2006.gada 18.decembrī – vairāk kā divus mēnešus pēc šī ceļu satiksmes negadījuma, kā arī to, ka nav veikta ekspertīze, vai uz pieteicēja automašīnas redzamajās sadursmes pēdās redzamā un atrastā automašīnas krāsa pieder cietušā transportlīdzeklim, konstatējusi, ka vairs nav iespējams iegūt pierādījumus, vai ir notikusi sadursme starp minētajiem transportlīdzekļiem.

Tomēr tiesa norādījusi, ka, lai uzskatītu, ka transportlīdzeklis ir iesaistīts ceļu satiksmes negadījumā, nav obligāti nepieciešams, ka ir notikusi sadursme ar citu transportlīdzekli, bet saistība ar ceļu satiksmes negadījumu var notikt, veicot tiesiskas vai prettiesiskas darbības ceļu satiksmē, kas ir izraisījušas vai veicinājušas ceļu satiksmes negadījumu. Tiesa uzskatījusi, ka pieteicēja veiktais apgriešanās manevrs ir saistīts ar notikušo cietušā automašīnas nobraukšanu no ceļa, tādējādi ir uzskatāms,

ka ceļu satiksmes negadījumā bija iesaistīts arī pieteicēja transportlīdzeklis. Tiesa norāda, ka tas, ka transportlīdzeklis ir iesaistīts ceļu satiksmes negadījumā nenozīmē to, ka transportlīdzeklis ir vainojams ceļu satiksmes negadījumā, kā arī neatkarīgi no tā, kurš ir vainojams ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā, Noteikumu Nr.571 50.punkta prasības ir jāievēro visiem ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto transportlīdzekļu vadītājiem.

[4.4] Pieteicējs ir minējis argumentu, ka viņš apšauba apskates protokola tiesiskumu, jo notikuma vietas apskate veikta 2006.gada 14.oktobrī no plkst.14.53 līdz 16.00. Tajā pat laikā, 2006.gada 14.oktobrī Balvu policijas pārvaldes telpās plkst. 15.41 un 15.58 pieteicējam tika veikts alkohola analīzes tests. Un vienlaikus arī attiecīgi plkst.15.45 un 15.50 pieteicējam sastādīti divi dažādi administratīvo pārkāpumu protokoli. Attiecībā uz šo argumentu tiesa atzinusi par pamatotu atbildētāja paskaidroto, ka šāda situācija ir radusies tāpēc, ka, sastādot šo apskates protokolu, cietušais informējis par to, ka ceļu satiksmes negadījumā bija iesaistīts arī vēl viens transportlīdzeklis, un policijas darbiniekam ir bijis jānoskaidro fakti un apstākļi arī attiecībā uz otru transportlīdzekli un jāatspoguļo tas protokolā, ko nav bijis iespējams izdarīt notikuma vietā. Tādējādi tiesa noraida minēto pieteicēja argumentu.

[4.5] Tiesa konstatē, ka lietā pastāv strīds, vai pieteicējs ir vainojams ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā. Tiesa konstatē, ka, lai arī Lēmumā ir konstatēts Noteikumu Nr.571 70.punkta pārkāpums, pieteicējam Lēmumā ir piemērota tikai LAPK 149.^{16}panta piektā daļa, kas paredz atbildību vienīgi par ceļu satiksmes negadījuma vietas atstāšanu nevis arī par apgriešanās manevra nepareizu veikšanu. Tiesa uzskata, ka LAPK 149.^{16}panta piektās daļas piemērošanas priekšnoteikums nav tas, ka personai ir jābūt vainojamai ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā. Tādējādi Lēmumā minētais konstatējums par Noteikumu Nr.571 70.punkta pārkāpumu nerada pieteicējam nekādas tiesiskās sekas, tāpēc, ievērojot procesuālās ekonomijas principu, tiesa nevērtēs, vai pieteicējs ir vainojams konkrētā ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā.

Tiesa konstatējusi, ka atbildētāja par LAPK 149.^{16}panta piektās daļas pārkāpumu ir piemērojusi pieteicējam naudas sodu Ls 100 apmērā, kas ir samērā zems sankcijas apmērs iespējamās sankcijas ietvaros. Ņemot vērā to, ka nodarījumam šajā lietā nav bijusi liela sabiedriskā bīstamība un izraisītās sekas, tad tiesa atzīst piemērotā soda apmēru par pamatotu un samērīgu.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 7.janvāra spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzībā norādīts turpmāk minētas.

[5.1] Tiesa pamatoti norādījusi, ka lietas izskatīšanā ir būtiska nozīme apstāklim, vai 2006.gada 14.oktobrī administratīvajā protokolā

Nr.PA 000398 norādītajā vietā un laikā ir noticis ceļu satiksmes negadījums un vai pieteicējam bija pienākums palikt negadījuma vietā.

Vienlaikus tiesa norāda, ka lietā nav konstatēts, ka pieteicējs ir vainojams ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā un pieteicējam nav piemērota arī šāda veida administratīvā atbildība.

[5.2] Spriedumā tiesa ir atsaukusies uz Noteikumu Nr.571 50.punktu, 1.12.punktu, vienlaikus norādot, ka konkrētajā gadījumā nav piemērojami Noteikumu Nr.571 54.punkta nosacījumi.

Tiesa izsaka secinājumu, ka, lai uzskatītu, ka transportlīdzeklis ir iesaistīts ceļu satiksmes negadījumā, nav obligāti nepieciešams, ka ir notikusi sadursme ar citu transporta līdzekli, bet saistībā ar ceļu satiksmes negadījumu var notikt, veicot tiesiskas vai prettiesiskas darbības ceļu satiksmē, kas izraisījušas vai veicinājušas ceļu satiksmes negadījumu. Šāda secinājuma normatīvais pamatojums nav sniegts.

[5.3] Tiesas spriedumā norādīts, ka pieteicējs ir apzinājies, ka ir noticis ceļu satiksmes negadījums, jo pēc sadursmes pieteicējs bija izkāpis no automašīnas un devies aplūkot notikuma vietu.

Tiesa šo secinājumu ir izdarījusi nepamatoti, jo pieteicēja automašīna nav bijusi iesaistīta ceļu satiksmes negadījumā. Atbilstoši Noteikumu Nr.571 1.1.2.punkta skaidrojumam, strīdus gadījumā ir noticis ceļu satiksmes negadījums, kurā ir iesaistīts tikai viens transportlīdzeklis un kura rezultātā nodarīti zaudējumi fiziskas personas mantai. Šis viens transportlīdzeklis ir *I.G.* piederošā automašīna, nevis pieteicēja vadītais transportlīdzeklis.

Līdz ar to, pirmās instances tiesa nav piemērojusi Noteikumu Nr.571 54.punktu un nav devusi šīs normas novērtējumu.

[5.4] Lietā secināts, ka starp pietiecēja un *I.G.* transportlīdzekli nav notikusi tieša sadursme, vispār nav bijusi nekāda saskare. Vienīgi pēc cietušā *I.G.* paskaidrojumiem, kuros viņš subjektīvi uzskata, ka nobraukšanu no ceļa braucamās daļas iespējams izraisījis pieteicēja vadītais transportlīdzeklis.

Apstāklis, ka pēc Mitsubishi Pajero nobraukšanas no brauktuves pieteicējs apturēja savu automašīnu un apskatīja negadījuma vietu, nav vērtējams kā arguments, lai pieteicējs tiktu iesaistīts kā vainīgais šajā ceļu satiksmes negadījumā.

Līdz ar to tiesa nepamatoti savā spriedumā ir atsaukusies uz Noteikumu Nr.571 50. un 51.punktu. Tas, ka pieteicējs apstājās, lai iespēju robežās sniegtu palīdzību Mitsubishi Pajero vadītājam, kurš pats savas vainas dēļ bija nobraucis no ceļa, neuzlika nekādu pienākumu palikt notikuma vietā.

[6] Uz Administratīvās apgabaltiesas sēdi pieteicējs, kuram ir pienācīgi paziņots par tiesas sēdes vietu un laiku, nav ieradies. Tiesa,

konstatējusi, ka izskatāmajā lietā nepastāv apstākļi, kas saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 268.un 269.pantu ir pamats atlikt lietas izskatīšanu, lietu izskatīja bez pieteicēja.

Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē apelācijas sūdzību neatzina, lūdza noraidīt pieteikumu, pamatojoties uz pārsūdzētajā Lēmumā un paskaidrojumos tiesai minētajiem argumentiem.

Cietušais *I.G.* tiesas sēdē paskaidroja, ka ceļu satiksmes negadījums, kurā tika bojāts viņa vadītais transportlīdzeklis, ir noticis pieteicēja rīcības dēļ, apgriešanās manevru braukšanai pretējā virzienā veicot tieši priekšā *I.G.* vadītam transportlīdzeklim. *I.G.* uzskata, ka pieteicējs no negadījuma vietas ir aizbraucis tāpēc, ka ir bijis alkohola reibumā, to viņš secināja pēc sajustās no pieteicēja alkohola smakas.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies procesa dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa (turpmāk – apgabaltiesa) atzīst, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota.

Apgabaltiesas viedoklis izriet no turpmāk minētiem apsvērumiem.

[8] Saskaņā ar Lēmumu pieteicējs ir sodīts par ceļu satiksmes negadījuma vietas atstāšanu pēc ceļu satiksmes negadījuma, pārkāpjot noteikto kārtību.

Atbildība par ceļu satiksmes negadījuma vietas atstāšanu pēc ceļu satiksmes negadījuma, pārkāpjot noteikto kārtību, paredzēta LAPK $149.^{16}$panta piektajā daļā.

[9] Pieteicējs pieteikumā norāda, ka sodīts ir nepamatoti, jo izskatāmajā gadījumā nav bijis ceļu satiksmes negadījuma Noteikumu Nr.571 izpratnē. Savukārt apelācijas sūdzībā pieteicējs norāda, ka viņa transportlīdzeklis nav bijis iesaistīts ceļu satiksmes negadījumā.

No tā izriet, ka lietā vispirms ir jāatbild uz jautājumu, vai attiecīgais notikums ir uzskatāms par ceļu satiksmes negadījumu normatīvo aktu izpratnē. Apstiprinoši atbildot uz šo jautājumu, ir jāatbild uz jautājumu, vai pieteicēja vadītais transportlīdzeklis ir bijis iesaistīts attiecīgajā ceļu satiksmes negadījumā.

[10] Ceļu satiksmes negadījums (turpmāk arī negadījums) Ceļu satiksmes likuma 1.panta 7.punkta izpratnē ir ceļu satiksmē noticis nelaimes gadījums, kurā iesaistīts vismaz viens transportlīdzeklis un kura rezultātā cilvēks gājis bojā, viņam nodarīti miesas bojājumi vai arī nodarīti zaudējumi fiziskās vai juridiskās personas mantai. Noteikumu Nr.571 1.12 punkts (Noteikumu Nr.571 redakcijā, kas bijis spēkā izskatāma notikuma

brīdī) negadījuma jēdziens vēl papildus skaidrots kā citā vietā, kur iespējama transportlīdzekļa braukšana, noticis negadījums, kurā iesaistīts transportlīdzeklis, tāpat arī ceļu satiksmē noticis negadījums, kurā zaudējumi ir nodarīti videi.

Aplūkojot tiesību normas, kas ietver jēdziena „ceļa satiksmes negadījums" skaidrojumu atrauti no citām šā likuma, kā arī Noteikumu Nr.571 normām, var nonākt pie secinājuma, ka ceļu satiksmē noticis nelaimes gadījums var tikt atzīts par negadījumu tiesību normu izpratnē vien tajos gadījumos, kad ir radušās Ceļu satiksmes likuma 1.panta 7.punktā un Noteikumu Nr.571 1.12.punktā paredzētās sekas. Taču minētais secinājums būtu kļūdains, jo tiesību normas saturu nosaka, normu iztulkojot, tostarp no normu savstarpēja sakara viedokļa, skatot to kontekstā ar citām normām, likumiem, tiesību principiem un visu tiesību sistēmu.

[11] Ceļu satiksmes likuma 27.panta otrā daļa citstarp noteic, ja ceļu satiksmes negadījumā ir cietuši cilvēki vai nodarīti bojājumi trešās personas mantai, kā arī tad, ja transportlīdzekļiem radušies bojājumi, kuru dēļ tie nevar pārvietoties, transportlīdzekļa vadītājs nekavējoties apstājas un paliek negadījuma vietā, par ceļu satiksmes negadījumu paziņo policijai vai citam glābšanas dienestam) un tālāk rīkojas pēc tās norādījumiem.

Šā panta ceturtā daļa noteic, ja ceļu satiksmes negadījumā nav cietuši cilvēki un nav nodarīti bojājumi trešās personas mantai, kā arī transportlīdzekļiem nav radušies bojājumi, kuru dēļ tie nevar pārvietoties, transportlīdzekļu vadītāji rīkojas Ceļu satiksmes noteikumos paredzētajā kārtībā.

Ceļu satiksmes likuma 27.panta piektā daļa noteic, ja satiksmes negadījumā iesaistīts tikai viens transportlīdzeklis, nav cietuši cilvēki un nav nodarīti bojājumi trešās personas mantai, transportlīdzekļa vadītājs rīkojas Ceļu satiksmes noteikumos paredzētajā kārtībā.

Noteikumu Nr.571 50., 50.1.un 50.4.punkts citstarp noteic, ja ceļu satiksmes negadījumā ir cietuši cilvēki vai nodarīti bojājumi trešās personas mantai (par trešās personas mantu nav uzskatāms ceļu satiksmes negadījumā iesaistītais transportlīdzeklis, kura īpašnieks nav transportlīdzekļa vadītājs), kā arī tad, ja transportlīdzekļiem radušies bojājumi, kuru dēļ tie nevar vai tiem aizliegts braukt, transportlīdzekļa vadītājs nekavējoties apstājas un paliek negadījuma vietā, par ceļu satiksmes negadījumu paziņo policijai un, ja nepieciešams, glābšanas dienestam un tālāk rīkojas pēc to norādījumiem

Noteikumu Nr.571 51., 51.1. un 51.2. punkts citstarp noteic, ja ceļu satiksmes negadījumā nav cietuši cilvēki, nav nodarīti bojājumi trešās personas mantai, kā arī transportlīdzekļiem nav radušies bojājumi, kuru dēļ tie nevar vai tiem aizliegts braukt, transportlīdzekļa vadītājs nekavējoties apstājas un paliek negadījuma vietā, iededz avārijas gaismas signalizāciju

un uzstāda avārijas zīmi, bet, ja tas nav iespējams, citādā veidā brīdina pārējos ceļu satiksmes dalībniekus par ceļu satiksmes negadījumu. Vienojas ar otra ceļu satiksmes negadījumā iesaistītā transportlīdzekļa vadītāju par visiem būtiskajiem negadījuma apstākļiem, aizpilda saskaņoto paziņojumu un, neziņojot policijai par negadījumu, atstāj negadījuma vietu.

Noteikumu Nr.571 52., 52. 1 un 52.2. punkts citsatrp noteic, ja šo noteikumu 51.punktā minētajā ceļu satiksmes negadījumā ir iesaistīti vairāk nekā divi transportlīdzekļi vai ja transportlīdzekļu vadītāji nespēj vienoties par visiem būtiskajiem negadījuma apstākļiem un aizpildīt saskaņoto paziņojumu, transportlīdzekļu vadītāji nekavējoties apstājas un paliek negadījuma vietā,

Noteikumu Nr.571 53.punkts noteic, ja šo noteikumu 50., 51. vai 52.punktā minētajā ceļu satiksmes negadījumā iesaistītie transportlīdzekļi neļauj vai traucē citiem transportlīdzekļiem pabraukt garām ceļu satiksmes negadījuma vietai un tas nav pretrunā ar policijas norādījumiem, transportlīdzekļu vadītāji atbrīvo brauktuvi, pirms tam fiksējot ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto transportlīdzekļu un citu priekšmetu stāvokli.

Visbeidzot, Noteikumu Nr.571 54.punkts noteic, ja ceļu satiksmes negadījumā ir iesaistīts tikai viens transportlīdzeklis, nav cietuši cilvēki un nav nodarīti bojājumi trešās personas mantai, transportlīdzekļa vadītājs drīkst atstāt negadījuma vietu, neziņojot policijai par negadījumu.

[12] Skatot Ceļus satiksmes likuma 1.panta 7.punktu un Noteikumu Nr.571 1.12.punktu kopsakarā ar šā likuma 27.pantu un Noteikumu Nr.571 5.nodaļā (50.-54.punkts) ietvertām tiesību normām, proti, tiesību normām, kas regulē ceļu satiksmes dalībnieku rīcību negadījumos, secināms, ka par negadījumu ir uzskatāms arī tāds nelaimes gadījums ceļu satiksmē, kurā ir bojāts tajā iesaistītais transportlīdzeklis, turklāt neatkarīgi no tā, vai bojājumu raksturs tehnisku vai juridisku apsvērumu dēļ liedz transportlīdzeklim piedalīties satiksmē, vai arī neliedz.

Tāpat no minēto normu kopsakara izriet, ka negadījumā iesaistītā transportlīdzekļa vadītājam ir aizliegts atstāt negadījuma vietu šādos gadījumos:

1) ja ceļu negadījumā ir cietuši cilvēki vai nodarīti bojājumi trešās personas mantai (par trešās personas mantu nav uzskatāms ceļu satiksmes negadījumā iesaistītais transportlīdzeklis, kura īpašnieks nav transportlīdzekļa vadītājs), kā arī tad, ja transportlīdzekļiem radušies bojājumi, kuru dēļ tie nevar vai tiem aizliegts braukt;

2) ja negadījumā nav cietuši cilvēki, nav nodarīti bojājumi trešās personas mantai, kā arī transportlīdzekļiem nav radušies bojājumi, kuru dēļ tie nevar vai tiem aizliegts braukt, bet negadījumā ir iesaistīti vairāk nekā divi transportlīdzekļi transportlīdzekļa vadītāji, vai ja negadījumā ir

iesaistīti divi transportlīdzekļi un to vadītāji nespēj vienoties par visiem būtiskajiem negadījuma apstākļiem un aizpildīt saskaņoto paziņojumu.

Savukārt atstāt negadījuma vietu, neziņojot policijai, transportlīdzekļa vadītājs drīkst šādos gadījumos:

1) ja negadījumā ir iesaistīts viens transportlīdzeklis, nav cietuši cilvēki un nav nodarīti bojājumi trešās personas mantai

2) ja negadījumā iesaistīti ne vairāk kā divi transportlīdzekļi, negadījumā nav cietuši cilvēki, nav nodarīti bojājumi trešās personas mantai, kā arī transportlīdzekļiem nav radušies bojājumi, kuru dēļ tie nevar vai tiem aizliegts braukt, transportlīdzekļa vadītāji ir savstarpēji vienojušies par visiem būtiskajiem negadījuma apstākļiem un aizpildījuši saskaņoto paziņojumu.

Līdz ar to, ja ceļu satiksmē piedalījies transportlīdzeklis tiek bojāts, ceļu satiksmes negadījums ceļu satiksmi regulējošo normu izpratnē ir konstatējams neatkarīgi no bojājumu rakstura.

Bojājumu raksturs, savukārt, ir kritērijs tam, vai negadījumā iesaistīto transportlīdzekļu vadītājiem ir izvēles iespēja palikt vai nepalikt negadījuma vietā.

Proti, ja negadījumā iesaistītam transportlīdzeklim ir radušies bojājumi, kuru dēļ tas nevar vai tam aizliegts braukt, transportlīdzekļa vadītājam nepastāv izvēles iespēja atstāt negadījuma vietu ne pie kādiem nosacījumiem.

Savukārt, ja transportlīdzeklim radušies bojājumi nerada iepriekšminētās sekas, negadījumā iesaistītam vadītājam pastāv izvēles iespējas. Vadītājs, neziņojot policijai, bez papildus nosacījumiem var no negadījuma vietas aizbraukt, ja nav citu negadījumā iesaistītu transportlīdzekļu.

Transportlīdzekļu vadītāji negadījuma vietu, neziņojot policijai, ir tiesīgi atstāt arī tad, ja negadījumā ir iesaistīti ne vairāk kā divi transportlīdzekļi, un kādam no tiem, vai abiem, ir radušies bojājumi, kuru dēļ tie nevar vai tiem aizliegts braukt, taču ar nosacījumu, ka abi minētie ir vienojušies par visiem negadījuma būtiskiem apstākļiem un aizpildījuši saskaņoto paziņojumu.

[13] Lietā nav strīda, ka transportlīdzeklis Mitsubishi Pajero ar */reģistrācijas numurs/*, ar kuru *I.G.* 2006.gada 14.oktobrī ir piedalījies cēlu satiksmē, ceļa Balvi – Gulbene 7 kilometrā nobrauca no ceļa braucamās daļas, ietriecās zemes valnī, kā rezultātā transportlīdzeklim radās apskates protokola 9.punktā *(lietas 19.lapa)* konstatētie bojājumi.

Minētie fakti, ņemot vērā iepriekš spriedumā konstatēto, rada pamatu atzīt, ka izsakāmajā gadījumā, ir noticis ceļu transporta negadījums.

Ja šajā negadījumā ir iesaistīts arī otrs transportlīdzeklis, tā vadītājam, kā tas izriet no sprieduma iepriekšējā punktā secinātā, bija

jāpaliek negadījuma vietā, ja vien abi vadītāji nebija vienojušies par visiem būtiskajiem negadījuma apstākļiem un aizpildījuši saskaņoto paziņojumu.

[14] Apgabaltiesas ieskatā no lietas materiāliem izriet, ka pieteicēja vadītais transportlīdzeklis izskatāmajā gadījumā ir uzskatāms par negadījumā iesaistīto transportlīdzekli. Apgabaltiesas viedoklis izriet no turpmāk minētiem apsvērumiem.

Ir nepamatoti pieteicēja argumenti, ka viņa saistība ar negadījumu nepastāv, jo nav notikusi transportlīdzekļu sadursme, bet *I.G.* no ceļa daļas nobrauca tāpēc, ka ir pārsniedzis atļauto braukšanas ātrumu.

Pirmkārt, norādāms, ka būt iesaistītam negadījumā nav tas pats, kas būt vainīgam negadījumā. To, kurš no negadījumā iesaistīto transportlīdzekļu vadītājiem ir vainīgs negadījuma izraisīšanā, noteic kompetentā iestāde (policija, tiesa) pēc visu lietas apstākļu, tostarp arī transportlīdzekļu stāvokļa un izvietojuma notikuma vietā, noskaidrošanas un izvērtēšanas.

Transportlīdzekļu stāvoklis un izvietojums negadījuma vietā (pie nosacījuma, ka tie netika pārvietoti) ir to notikuma vietā konstatējamo objektīvo faktu vidū, uz kuriem balstoties tiek noteikt negadījuma mehānisms. Savukārt negadījuma mehānisma restaurēšana dod iespēju objektīvi izvērtēt transportlīdzekļu vadītāju rīcības atbilstību noteikumiem, konstatēt ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus un to ietekmi uz negadījumu un tā sekām. Tieši tāpēc vispārīgi likums negadījumā iesaistīto transportlīdzekļu vadītājiem strikti aizliedz turpināt kustību un atstāt negadījuma vietu. Atkāpšanos no šī principa likums pieļauj tikai dažos izņēmuma gadījumos, ņemot vērā negadījuma seku apjomu un smagumu.

Tādējādi *I.G.* vadītā transportlīdzekļa braukšanas ātrumam nozīme būtu vien gadījumā, ja strīds būtu par to, kurš no diviem vadītājiem, vai arī abi ir pārkāpuši noteikumus un kuri no pārkāpumiem ir negadījuma cēlonis. Savukārt šajā lietā strīds ir par to, vai pieteicēja vadītais transportlīdzeklis bijis iesaistīts negadījumā un atbilde uz šo jautājumi nekādā veidā nav saistīta ar to, cik ātri brauca *I.G.*

Otrkārt, transportlīdzekļu sadursme nav noteikta par obligātu pazīmi, lai konstatētu, ka ceļu satiksmes negadījumā ir iesaistīts vairāk kā viens transportlīdzeklis. Transportlīdzekļu vadītāji ceļu satiksmē nepārtraukti atrodas mijiedarbībā, tāpēc viena vadītāja rīcība kļūst par cita vadītāja rīcības cēloni. Tādēļ apstiprinoši atbildēt uz jautājumu, vai attiecīgais transportlīdzeklis ir iesaistīts negadījumā, ir iespējams ne vien tādā gadījumā, ja saistība ir acīmredzama, piemēram, sadursmes gadījumā, bet arī gadījumā, ja ir pamats uzskatīt, ka attiecīga transportlīdzekļa vadītāja rīcība ir cēloniski ietekmējusi cita transportlīdzekļa vadītāja rīcību pēc būtības līdzīgi kā tas notiek parādībā, ko pieņemts apzīmēt ar ķēdes reakciju.

Apgabaltiesas ieskatā izskatāmajā gadījumā ir pamats uzskatīt, ka konkrētajā gadījumā pieteicēja rīcība ir cēloniski ietekmējusi *I.G.* rīcību. Šāds secinājums izriet gan no *I.G.* paskaidrojumiem, gan no pieteicēja paskaidrojumiem.

Proti, *I.G.* to apgalvo tieši. Savukārt pieteicējs, kaut arī saistību noliedz, uz tās esamību norādījis savā pirmatnējā paskaidrojumā par lietas faktiskajiem apstākļiem. Tā, 2006.gada 14.oktobra paskaidrojumā *(lietas27.lapa)* pieteicējs norādīja: „Šā gada 14.oktobrī beidzot darbu ar savu mašīnu apgriežoties es līkumā redzēju mašīnu. Kamēr sāku kustību, mašīna, kura bija līkumā, jau atradās man blakus un nobrauca no ceļa. Man nebija laika, beidzot darbu, es aizbraucu.”

Tādējādi no pieteicēja paskaidrojuma izsecināma viņa un *I.G.* rīcības savstarpēja saistība. Proti, pieteicējs, redzot tuvojamies *I.G.* vadīto transportlīdzekli, tomēr veic apgriešanos uz ceļa braucamās daļas, dēļ tā *I.G.* nobrauc no ceļa braucamās daļas, viņa vadītam transportlīdzeklim atsitoties pret zemes valni.

Ievērojot šajā punktā minēto, apgabaltiesa atzīst, ka nepamatota ir pieteicējs atsauce uz Noteikumu Nr.571 54.punktu.

[15] Ņemot vērā spriedumā konstatēto, secināms, ka izskatāmajā gadījumā *H.K.* negadījuma vietu atstājis, pārkāpjot noteikto kārtību. Proti, tā kā *I.G.* transportlīdzeklim negadījumā radušies bojājumi, līdz ar to tiesisks pamats otra šajā negadījumā iesaistītā transportlīdzekļa vadītājam *H.K.* aizbraukt no negadījuma vietas bija vai nu policijas atļauja, ja bojājumi bija tādi, kuru dēļ *I.G.* transportlīdzeklis nevarēja vai tam bija aizliegts braukt; vai nu *H.K.* un *I.G.* vienošanos par visiem negadījuma būtiskiem apstākļiem un aizpildīts saskaņotais paziņojums.

No lietas materiāliem izriet, ka *H.K.* no negadījuma vietas aizbrauca bez policijas atļaujas, kā arī nevienojoties ar *I.G.* un nesastādot saskaņoto paziņojumu.

Līdz ar to apgabaltiesas ieskatā nav būtiski, kāda rakstura bojājumi bija radušies *I.G.* transportlīdzeklim, tādi, kas izslēdz negadījuma vietas atstāšanu, vai arī tādi, kas to pieļauj, aizpildot paziņojumu. Nozīme ir tam, ka negadījumā iesaistītam transportlīdzeklim principā bija radušies bojājumi un *H.K.* attiecīgo negadījuma vietu atstāja, neatbilstoši normatīvajos aktos noteiktai kārtībai.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka Lēmumā ir pamatoti konstatēta *H.K.* vaina pārkāpumā, par kuru atbildība paredzēta LAPK 149.^{16}panta piektajā daļā un tā atcelšanai līdz ar to nav pamata.

[16] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums pamatā ir pareizs un tiesisks.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 1.punktu un 286.[14]pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

atstāt negrozītu Balvu rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas 2006.gada 13.novembra lēmumu Nr.011PA000398, bet *H.K.* (*/personas kods/*) pieteikumu par šā lēmuma atcelšanu noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā sastādīšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(paraksts)*	Ļ.Kušnire
Tiesneši	*(paraksts)*	L.Slica
	(paraksts)	M.Vīgants

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese Ļ.Kušnire
Rīgā, 2009.gada 22.maijā